09/09/2021

Η Παναγία μάς βοήθησε να ορθοποδήσουμε

/ Γνώμες

Της Ζήνας Λυσάνδρου-Παναγίδη
Δημάρχου Λευκονοίκου

Γίναμε πρόσφυγες το 1974. Με το πρώτο καράβι που έφευγε για την Ελλάδα, φτάσαμε με φίλες στον Πειραιά. Θα συνέχιζα στο δεύτερο έτος των σπουδών μου. Θυμάμαι ότι στο λιμάνι κάποια φίλη μού είπε ότι πέρασα τον Ηλιόπουλο. Λατινικά. Με ψηλό βαθμό. Το ήξερα ότι έγραψα άριστα. Κυρίως στο άγνωστο. Μετάφραση από Λατινικά στα Ελληνικά. Τόση εξάσκηση κάναμε με τις φίλες μου, ώστε μιλούσαμε και στα Λατινικά. Ήταν η πρώτη χαρά που πήρα μετά την προσφυγοποίησή μας. Καμάρωσαν και οι γονείς μου. Ο πιο δύσκολος καθηγητής. Δεν πήγαινε τους Κυπρίους, Θεός

σχωρέστον. Κάποιος Κύπριος τα έφτιαξε με την κόρη του. Από τότε, έβγαζε το άχτι του στους Κυπρίους και ταλαιπώρησε πάρα πολλούς που δεν μπορούσαν να πάρουν πτυχίο, λόγω αυτού του Καθηγητή.

Τον πρώτο καιρό με φιλοξένησε η φίλη και συμφοιτήτριά μου στο Πανεπιστήμιο Αθηνών, η Κατερίνα Βάρσου, η οποία έμενε με τους γονείς της στους Αγίους Αναργύρους, στα Μυκονιάτικα, μετά τις τρεις γέφυρες. Την είχαμε φιλοξενήσει κι εμείς όλο τον Ιούλιο στο σπίτι μας. Ήρθε για διακοπές. Την κάλεσα για να γνωρίσει το νησί μας και τους δικούς μου. Πέρασαν μεγάλη αγωνία οι δικοί της με την πρώτη εισβολή που δεν μπορούσαν να επικοινωνήσουν. Ευτυχώς που έφυγε πριν από την προσφυγιά μας.

Μετά βρήκα τις συγκατοίκους μου και συνεχίσαμε τα μαθήματα στο Πανεπιστήμιο. Τον πρώτο καιρό ήμασταν χαμένες. Προσγειωθήκαμε απότομα. Δεν είναι εύκολο πράγμα να χάνεις τα πάντα. Να μην έχεις σπίτι. Να είσαι μετέωρος. Η πατρίδα σου να φλέγεται. Οι συμμαθητές, οι φίλοι και οι γείτονές σου να είναι στα μπουντρούμια του Αττίλα ή αγνοούμενοι. Ο καθηγητής μας των Μαθηματικών να μην έχει δώσει σημεία ζωής και η αγαπημένη μας μουσικός να ψάχνει απεγνωσμένα να μάθει νέα για τον άντρα της. Και ήμασταν τότε δεκαεννέα χρόνων. Πέσαμε από τα ψηλά στα χαμηλά...

Στο μεταξύ άρχισαν να έρχονται και οι φοιτήτριες που είχαν μείνει εγκλωβισμένες στην Καρπασία. Ακούγαμε για τον φόβο που πέρασαν. Δοξάζαμε τον Θεόπου εμείς φύγαμε πριν να έρθουν οι Τούρκοι. Δεν τους είδαμε, δεν τους απαντήσαμε.Χάσαμε τα πάντα, αλλά δεν περάσαμε αυτόν τον εφιάλτη.

Δεν ήταν εύκολος ο πρώτος καιρός. Όλα μαύρα κι άραχλα. Θυμάμαι καλά ότι δεν μπορούσα να κάνω όνειρα. Και είχα τόσα όνειρα πριν από την εισβολή. Νόμιζα ότι θα μπορούσα να κάνω ό,τι ήθελα. Έτσι με μεγάλωσε ο πατέρας μου. Χάθηκαν όλα. Χάθηκε κι ο πατέρας σε λίγους μήνες. Η καρδιά του δεν άντεξε το βαρύ φορτίο... Παράπλευρες απώλειες της εισβολής. Μεγάλος πόνος. Μαυρίλα παντού. Χάσαμε τη δύναμή μας. Τη χαρά της ζωής μας. Όλο γελούσαμε ως οικογένεια. Μας παρείχε τα πάντα. Ό,τι θέλαμε, δεν μας αρνιόταν. Κι όταν παραπονιόταν η μητέρα μας ότι μας κακομαθαίνει,της απαντούσε με τα λόγια κάποιου Αμερικανού: «Μόνο τα αστέρια μη μου ζητήσουν, γιατί δεν μπορώ να τους τα φέρω» Και γελούσε! Είχε, βέβαια, και την οικονομική άνεση. Κι εμείς με τον αδελφό μου νιώθαμε τόση ασφάλεια, τόση σιγουριά, πλημμυρισμένοι από τόση αγάπη και στοργή.

Με τη φυγή του πατέρα, διαλυθήκαμε ως οικογένεια, αλλά αντέξαμε.

Ανασυντάξαμε τις δυνάμεις μας, γιατί η μάνα, που όσο ζούσε ο πατέρας ήταν εξαρτημένη από αυτόν, μόλις ανέλαβε τα ηνία της οικογένειας, βρήκε μέσα της δυνάμεις που ούτε η ίδια ήξερε ότι υπήρχαν. Έστησε αργαλειό και άρχισε να υφαίνει. Ήξερε καλά την τέχνη των λευκονοικιάτικων υφαντών από τη μητέρα της. Στο Λευκόνοικο έφτιαχνε τα προικιά μας. Στην προσφυγιά χρησιμοποίησε την τέχνη της για να ενισχύσει τη σύνταξή της.
Η Παναγία που δεν αφήνει κανένα, μας βοήθησε να ορθοποδήσουμε. Να περάσουμε τις συμπληγάδες και να φτάσουμε σε εύδιο λιμένα. Δοξασμένο το όνομά της!